

Landbouwakkoord stukgelopen; hoe verder?

Een landbouwakkoord zit er niet meer in, bleek toen landbouworganisatie LTO zich vorige week terugtrok van de onderhandelingsstafel. Een recent Wagenings landbouw-essay biedt mogelijk aanknopingspunten voor hoe het nu verder moet.

De Wageningse agronoom Roel Jongeneel was van nabij betrokken bij de (bijna-) totstandkoming van het landbouwakkoord. Hij is lid van de zogenoemde Reflectietafel, die zorgt voor de wetenschappelijke inbreng en reflectie op het landbouwakkoord en onderzocht meermaals het economisch perspectief van bepaalde

denkrichtingen rond het landbouwakkoord. Ook was hij betrokken bij de aan WUR gevraagde 'appreciatie' van het conceptakkoord, een inschatting van de effectiviteit van de afspraken (op WUR.nl is daar meer over te lezen).

Jongeneel vindt het jammer dat de onderhandelingsvoor het landbouwakkoord

zijn stukgelopen. 'Al was van tevoren wel duidelijk dat het een welhaast onmogelijke

---

'Het is de partijen gelukt om uit de enorme polarisatie te komen'

---

opgave zou worden', zegt hij. Dat het zo lastig bleek, komt volgens hem enerzijds door de enorm grote belangen die op het spel staan, zeker aan de landbouwkant. Anderzijds hebben bestuurlijke onduidelijkheden een rol gespeeld, vermoedt hij. Hoewel het gehoopte landbouwakkoord uitblijft, is Jongeneel toch positief over het proces van de afgelopen maanden. 'Het is de partijen gelukt om uit de enorme polarisatie te komen. Ik denk dat dit veel heeft opgeleverd, inclusief een beter gevoel aan beide kanten voor de knelpunten en mogelijke oplossingsrichtingen.'

Hoe het nu precies verdergaat, is ook Jongeneel nog niet helemaal duidelijk. Mogelijk weerklinken in het vervolgtraject de gebieds- en bedrijfsgerichte oplossingen die hij en Wim de Vries, Martin van Ittersum en Gerard Ros onlangs beschreven in hun essay over nieuw toekomstperspectief voor de Nederlandse landbouw. 'Zowel de landbouworganisaties als de minister hebben inmiddels laten weten dat ze ervan hebben kennisgenomen en dat ze er interessante aanknopingspunten in zien', aldus Jongeneel. ME

Foto Thomas Konings / Unsplash